

Mezopotamya'nın Küçük Kâşifleri

Burcu Turan

Hayatları boyunca hiç deniz görmemiş, ama buldukları coğrafyada milyonlarca yıllık deniz fosillerinin izini süren, güneşin en güzel doğduğu yerde gözleri güneş gibi parlayan çocukların hikayesi bu..

Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı Başbük İlk ve Ortaokulu ile olan serüvenimiz; okuldaki öğrencilerin köyün ardındaki tepelerde buldukları değişik şekilli taşları Ahmet Yılmaz öğretmenlerine götürmeleriyle başladı. Bu taşları diğer taşlardan farklı kılan gizemli bir şeyler olduğunu ilk gördüklerinde fark ettiler. Okulun Sosyal Bilgiler öğretmeni ve aynı zamanda Müdür Yardımcısı olan Ahmet Hoca ve öğrencileri, bu taşların sır dolu hikayesini keşfetmek adına benim de içinde bulunduğum birçok jeoloji mühendisi meslektaşımıza ulaşarak bu fosilleri tanımlamamızı istedi. Böylelikle bu küçücük merak duygusu ile başlayan öykü, kocaman bir heyecana dönüştü ve kilometreleri aşarak bizlere ulaştı.

Başbük Köyü öğrencilerinin içinde buldukları koşullara rağmen, doğanın onlara cömertçe bahsettiklerine olan hayranlıklarına, minnetine, saygısına ve

hayal güçlerinin tahmin edildiğinden de sınırsız oluşuna elimden geldiğince sizleri ortak etmeye çalışacağım..

Ahmet Hocamızla ilk iletişime geçtiğimiz 2019'un Ekim aylarında öğrendik ki aylar öncesinde kendi çabalarıyla ufak bir camekanda canlı kalıntıları için bir müze oluşturmuştu. Bu süreçte birçok jeolog ile kontak kurmuş, özellikle tür ve yaş tayini konusunda müzenin çeşitliliği için önemli bir katkı sunulmuştu. Bu katkıların en büyüğünün İstanbul'dan Arş. Gör. Gönenç Göçmengil'in emeğiyle gerçekleştiğini söylemeden geçemeyeceğim. Ben de öğrencilik ve meslek hayatım boyunca oluşturduğum naçizane mineral ve fosil koleksiyonumu okulumuz ile paylaşmak istediğimi hatta bunu daha geniş kitlelere ulaştırabileceğimizi de ütöpik bir hevesle Ahmet Hocamızla paylaşmıştım.

Tabi bizi bu düşsel heveslere gark eden elbette ki; her gün Ahmet Hocalarının kapısını çalarak, minik ellerine zor sığan o taşları "öğretmenim fosil buldum ben" diye heyecanlı bir şekilde adeta okulda bunu bir yarışa çeviren o çocuklardı.. Hemen, küçük camekana sığmayacak kadar artarak çoğalan fosillerimiz için daha baş-

ka bir şeyler düşünmeye kalkıştık. Çocuklara yaşadıkları bu coğrafyanın milyon yıllar önce sularla kaplı olduğunu ve buldukları taşların aslında bir zamanlar yaşayan deniz canlıları olduğunu nasıl anlatabiliriz diye kafa yormaya başladık. Günlerce hocamızla imkanları imkansızları, çareleri çaresizlikleri düşünerek nihayetinde; bunun sadece bir fosil müzesi olarak kalmamasını, fosilleri, mineralleri, jeolojiyi, paleontolojiyi kısacası bilimin bütün kavramlarını onlara anlatabileceğimiz bir Bilim Sınıfı oluşturma fikrini ortaya çıkardık.

İlk başta; bilim kütüphanesi olarak yola çıktığımız esnada kendi arkadaş çevremiz ve bireysel çabalarımızla asgari düzeyde bir destek alabildik. Ama bu bile başlangıç için muazzam bir dayanaktı. Ben ve meslektaşlarım Başbük Ortaokulu'nda bir bilim kütüphanesi oluşturmak adına seferber ol-

duk. Herkes ellerinde bulunan bütün doğal taşları, fosilleri, kitapları, bilim materyalleri hatta oyuncaklarını bile paylaştılar.

Başlangıç için bile fena değildi aslında. Ve sonrasında ikinci afişimizi de sosyal medyada mümkün olduğunca hızlı ve çok geniş yerlere ulaşacak düzeyde desteğimizin devam ettiğini belirterek paylaştık. Birçok bilim insanı, bilim sayfası, akademisyenler kendi sayfalarında bu afişleri paylaşarak bizlere katkılarını sundular ve inanılmaz dönüşler aldık. Almanya'daki Berlin Doğa Tarihi Müzesi'nde evrimsel biyoloji alanında doktora sonrası araştırmacı olarak görev yapmış Dr. Emrah Çoraman, konuyu yakından takip ederek desteklerini en başından beri hiç esirgemedi.

Ve tabii artık gönderilen kitaplar, materyaller hiçbir yere sığamaz olmuştu. Bunun için bir kütüp-

Fotoğraf: Bilim Sınıfı duyurumuz adına düzenlediğimiz afişler

haneye değil büyük bir sınıfa ihtiyaç vardı. Okul içinde metruk bir binayı bilim sınıfına dönüştürme işine girişti Ahmet Hocamız kolları sıvayarak.

Ben de eş zamanlı tüm süreci hem destek verenlerle hem de sosyal medya hesaplarımda paylaşma-

yı sürdürdüm ki bu inancın, azmin ve heyecanın tüm aşamalarına ortak olsun herkes diye..

Kimi zaman dibe vurduğumuz da oldu, imkân-sızlıkların paçamızdan tutup bizi yıldırma çalıştığı tüm anlarda yine de Ahmet Hocamız ve biz o güzel gözlü çocukların heyecanını hatırlayarak ayağa kalktık. Bu coğrafyada büyümüş çocuklarla inanılmaz bir hayal evrenine şahit olduk nihayetinde. Bilime olan merakları gün geçtikçe artan çocuklar, Ahmet Hocalarının rehberliğinde araştırmayı, gözlem yapmayı ve keşfetmeyi tüm bu olumsuzluklara rağmen hiç bırakmadılar. Ve bize de ilham oldular tüm bu mücadelede..

"Ad astra per aspera" demiştik çünkü... "Zorlukların içinden yıldızlara doğru."

Heyecanımızı her gün katlayan çocuklar fosil

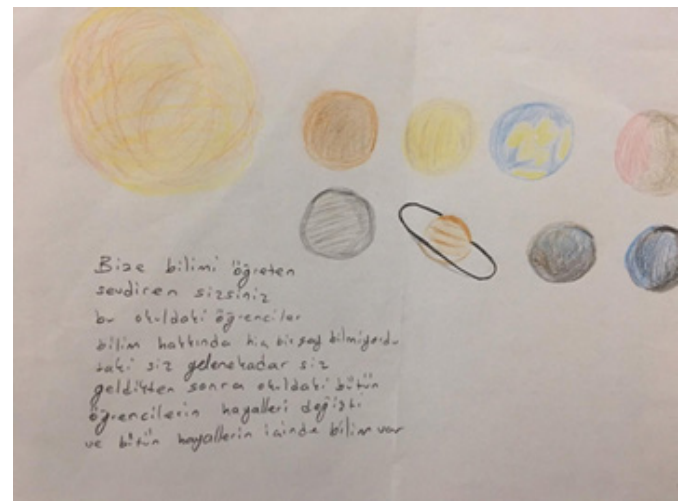

bulmaya devam ediyor ve öğretmenlerine moral de oluyorlardı tabi. Elbette biz de buna tutunarak daha da asılıyorduk amacımıza.

Okul içinde bütün işlere koşturan Ahmet Hoca, idareci kimliğiyle tüm çocuklara yetişmeye çalışıyor, Sosyal Bilgiler öğretmeni olarak derslerini vermeyi sürdürüyor ve günün kalanında bilim sınıfının doğması adına canhıraş çalışıyordu. Bir gün hiç tahayyül bile edemeyeceğimiz bir şey oldu ve...

Ahmet Hocamızın telefonunu arayan TRT-Belgesel' den yapımcılar sosyal medya üzerinden bu

girişimlerimizi görüyor ve bir proje üzerinde çalıştıklarını, başlangıç olarak da bizim okulumuza düşlediğimiz o "Bilim Sınıfı" nı yapmayı teklif ediyorlar. Hiç unutmadığım yegane duygulardan biri olsa gerek.. Ahmet Hocamız ile telefonda konuşurken heyecandan ne yapacağımızı ne söyleyeceğimizi bilememiştik birbirimize.. Ve göz yaşları..

Sonrasını tamamen ekibin devraldığı, ama bütünüyle her anına şahit olduğumuz bu güzel eylemin sonucunu çocuklar gibi bizler de kilometrelerce uzaklardan merak ediyorduk. Ahmet Hoca uykusuz geçen tüm bu güzellikleri an an paylaşıyor ve bizleri de dahil ediyordu sabırsız bekleyişe.

Fotoğraf: TRT Ekiplerinin Bilim Sınıfı hazırlık aşamaları

2021 Mart ayına gelmiştik.. Bilim Sınıfı'nın son halini bizlerin de merakla beklediği esnada küresel bir sağlık krizi haline gelen, tüm herkesi evine hatta adeta dünyaya sıkışmış hissettiren o pandemi süreci başlamıştı.. Neyse ki Bilim Sınıfı tamamlanmıştı ve çocuklar bu muhteşem ana şahit olabilmişlerdi. Bütün bu sürecin anlatıldığı TRT Belgesel kanalının yapımı "Büyük Düşler Büyük İşler" (<https://youtu.be/PawN-CnSOKU>) bu hayallerin hayata nasıl geçtiğini anlatan eşsiz bir çalışma oldu..

Aslında belgeselde bizim bütün bu çabalarımızı, inancımızı mutluluğuyla özetleyen Beyda diyordu ki, "Ben hayatımda hiç deniz görmedim. Ama şu anda tarihteki deniz canlılarını toplayıp, isimlerini, yaşam biçimlerini öğreniyorum, ne kadar ilginç.."

Ve biz, Pandemi nedeniyle uzun zamandır ertlediğimiz ziyaret planını, okulların bu sene açılmasıyla birlikte 2021 Ekim ayında nihayet gerçekleştirmeyi başardık.

Buradaki çocukların geleceğe olan umutlarını; gözlerindeki parıltıda, bilime olan meraklarında tatmak tarif edilemez bir tecrübeydi. Köy yaşantısında bazı şartlar kısıtlı ancak, bu çocukların hayallerinin bir sınırı yok. En büyük şansları ise özveri ve fedakârlık abidesi öğretmenleri. Başbük Köyü'ndeki öğretmenler hem öğrencilerine hem de köy halkına kendilerini adanmış durumdadılar. Öğretmen Marşı'nda geçen "Yurdum seni yüceltmeye antlar olsun" sözünün gerçekliğiyle, buradaki öğretmenlerin imkansızlıklar içerisinde verdikleri emeklerde tanıştık. Geleceğimizin gerçekten sizlerin eseri olduğundan bir kez daha emin olduk.

Başbük Köyü'nde edindiğimiz tecrübe, ülkemizden yalnızca bir örnek. Büyükşehirlerdeki koşurmaca içinde her yeni gün bambaşka şeylere isyan edebiliyoruz. Ancak, Anadolu'da böylesine güzel şeylerin yaşanıyor olması, ülkemize olan umutlarımızın da taze kalmasını sağlıyor..

Biz bu hikayeyi burada bitirmedik. Çocukların soru sormalarına, araştırmalarına, keşfetmelerine, gözlem yapmalarına, olaylarla ilgili yorumlarda ve tahminlerde bulunmalarına olanak sağlayan, tüm bu sürecin mimarı Ahmet Yılmaz hocamızın inancına, yüreğine tutunarak yol almayı sürdürüyoruz biz de onunla beraber.

Her bir çocuğumuzun, her türlü zorluğu aşarak hayallerine ulaşması dileğiyle...

